

't Stad
is van
iedereen.

Er beweegt wat op Ruggeveld-Boterlaar-Silsburg!

Inhoudstafel

Voorwoord	7
Park in ontwikkeling:Ruggeveld-Boterlaar-Silsburg	8
▪ Het gebied	9
▪ Groene long	9
▪ Recreatie en wonen	9
Ambitie voor het park	10
Waar staat het project vandaag?	11
▪ De vorm en invulling van het park is uitgetekend	11
▪ Hoe kreeg het masterplan zijn invulling?	11

Wandeling door het park	14
1. 'Groene Voegen' en 'Kamers'	16
2. Sportcomplex	18
3. Entree park en de begraafplaats	20
4. Groene long	21
5. Natuur	22
6. Voetbalvelden	23
7. Het hart van het park	24
8. Fasering	26
9. Atletiek	27
10. Speelbos	28
11. Een brug slaan met een tunnel	30
12. Boterlaar-Silsburg	31

Voorwoord

Samen met de vele buurtbewoners, verenigingen en gebruikers hebben we het voorbije jaar hard gewerkt aan de opmaak van het masterplan voor Ruggeveld – Boterlaar-Silzburg. Het resultaat is een plan voor een open en toegankelijk park waar iedereen achter staat.

Het stadsbestuur van Antwerpen wil een aangename woon- en leefomgeving creëren voor haar inwoners. Daarom is het belangrijk dat er genoeg plaatsen zijn in de stad waar u terecht kunt om te ontspannen, elkaar te ontmoeten of te genieten van een mooi stukje natuur.

Het gebied Ruggeveld - Boterlaar-Silzburg in Deurne is hiervan een goed voorbeeld. Elke dag brengen tientallen verenigingen er mensen samen om te sporten, te ontspannen of om de mooie natuur te ontdekken die verscholen ligt achter de stadsdrukte. De stad wil de mogelijkheden van dit gebied volledig benutten en Ruggeveld - Boterlaar-Silzburg herinrichten tot een open sport- en recreatiepark met een eigen identiteit. Een park dat erin slaagt de belangrijke ecologische functie van de groene Schijnvallei te combineren met de grote nood aan recreatiemogelijkheden binnen het gebied.

In deze brochure maakt u kennis met het masterplan voor het nieuwe park. Aan de hand van een wandeling door het gebied willen we vooral u, als buurtbewoner, geïnteresseerde Deurnenaar of gebruiker informeren over de toekomstige invulling van dit nieuwe park.

Ludo Van Campenhout

schepen voor stadsontwikkeling, sport
en diamant

Leen Verbist

schepen voor jeugd, wonen,
samenlevingsopbouw, stedelijk wijkoverleg
en ontwikkelingssamenwerking

Park in ontwikkeling:
Ruggeveld-Boterlaar-Silzburg

Het gebied

Ruggeveld-Boterlaar-Silzburg is een groengebied in het oosten van het district Deurne. Het ligt in het verlengde van het provinciaal park Rivierenhof en ten zuiden van Ertbrugge. De meeste mensen denken hierbij meteen aan de schaatsbaan, de skipiste of de begraafplaats. Dat hier een uitgestrekt gebied van 83 ha, of tien keer de grootte van het stadspark, verscholen ligt, weten maar weinigen. Bovendien kunt u hier veel natuur, diverse sportmogelijkheden en meer dan 40 recreatieve verenigingen ontdekken.

Groene long

Het park Ruggeveld- Boterlaar-Silzburg is als groengebied van strategisch belang voor de stad. Het maakt deel uit van een grote groene long die vanaf Wommelgem en Wijnegem het stedelijk gebied van Antwerpen binnendringt. Ook de groengebieden Rivierenhof, Ertbrugge en de Bremweide maken hier deel van uit. Het Groot Schijn vormt als rivier de drager van het geheel.

Recreatie en wonen

Het park is een belangrijk recreatiegebied. U kunt er onder andere skiën, korfbal spelen, schaatsen, voetballen, rolschaatsen en tennissen. En u vindt er hondenclubs, jeugdverenigingen, volkstuinten, een katapultclub, een atletiekpiste, een duikclub, een toneelvereniging, een ijshockeyclub,... Wist u trouwens dat er naast woonhuizen ook een kasteel en een woonwagenterrein in het gebied te vinden zijn?

Ambitie voor het park

Ondanks de vele actieve verenigingen is het grote gebied niet bij iedereen bekend. Het voelt ook niet aan als een echt park. Zo zijn heel wat zones onbereikbaar, afgesloten of lopen er geen paden doorheen.

Stad Antwerpen wil dit verbeteren en van Ruggeveld – Boterlaar-Silzburg een groot en toegankelijk park maken met een eigen karakter. Een park waar ruimte is voor de talrijke verenigingen en alle Antwerpenaars die een plek zoeken om te ontspannen. Kortom, een park dat uitnodigt om te wandelen, te fietsen, te spelen of simpelweg te genieten van een natuurlijke omgeving.

Voor het noordelijke deel ligt de focus vooral op actie en sport. Zo trekt het park ook bezoekers aan van buiten Deurne. In het zuidelijke deel ligt de focus eerder lokaal, het creëren van een rustig stukje natuur met gezellige volkstuintjes.

Waar staat het project vandaag?

De vorm en invulling van het park is uitgetekend

Vandaag staan we op een belangrijk punt in de realisatie van het park. Het masterplan, een globaal voorstel van hoe het hele park er in de toekomst zal uitzien, is opgemaakt. Met dit plan ligt vast waar er onder andere paden, pleinen en bossen komen, waar de clubgebouwen komen en waar alle verenigingen zich zullen bevinden.

Hoe kreeg het masterplan zijn invulling?

De realisatie van dit masterplan is gegroeid uit intense samenwerking tussen vele verschillende partijen. Zo gingen de stad Antwerpen en het district Deurne, samen met AG stadsplanning, de ontwerpers in gesprek met de vele gebruikers van het gebied.

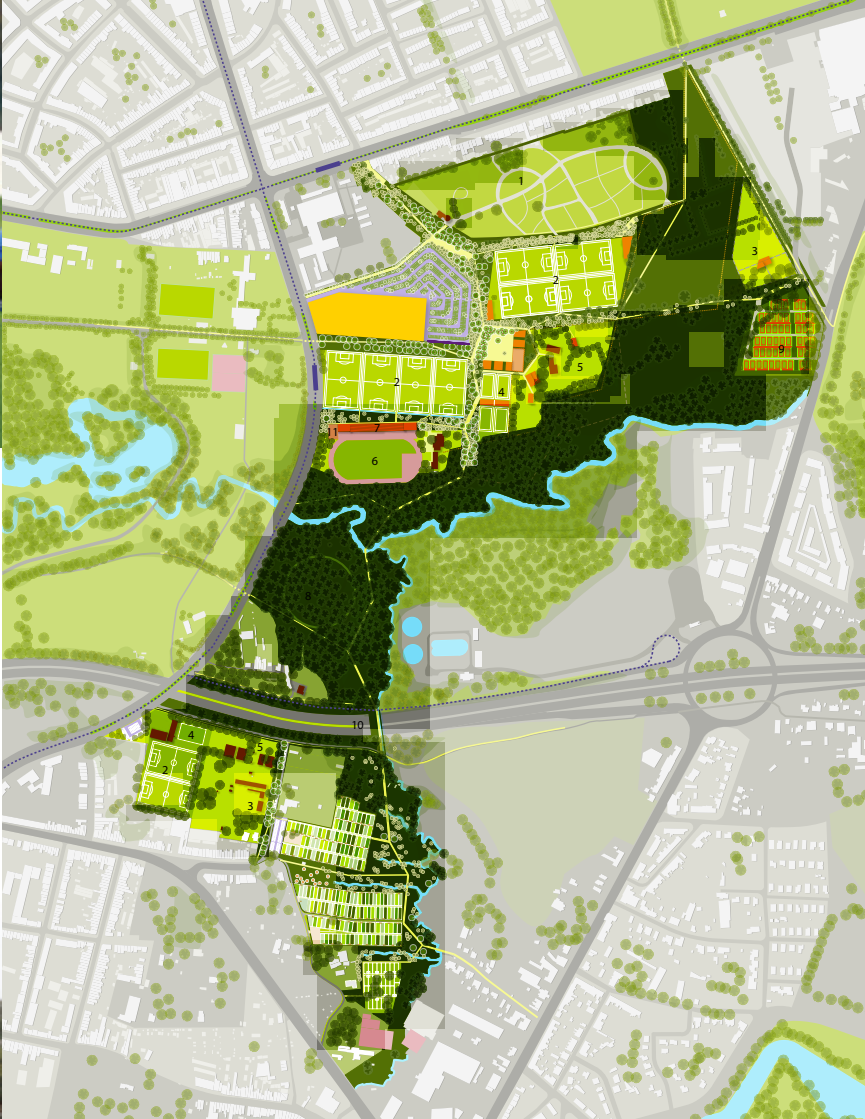
Er was van in het begin een duidelijke vraag vanuit de betrokken verenigingen om mee te mogen denken over de toekomst van het gebied. We hebben dan ook samen met hen en de buurtbewoners het park vorm geven. Zo is het park uitgegroeid tot een ontmoetingsplek voor hen en alle andere Deurnenaars.

De verschillende comités, verenigingen en buurtbewoners hebben zich verenigd tot 'Werkgroep rond Ruggeveld - Boterlaar-Silburg'. Met hen, Antwerpen aan 't Woord en het district Deurne tekende de stad op 23 juni 2009 een participatie-charter. Dit charter legt de samenwerking tussen de stad, de gebruikers en de buurtbewoners vast om het park een nieuwe invulling te geven.

Antwerpen aan 't Woord is een vereniging die blijvend pleit voor inspraak en communicatie bij de stad en vaak met de stad rond de tafel zit om het participatietraject bij grote projecten uit te werken.

Deze unieke samenwerking is in 2010 gelauwerd met de Vlaamse Ruimtelijke Planningsprijs, een tweejaarlijkse prijs uitgereikt aan het meest innovatieve en stimulerende initiatief op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling. De jury was vooral onder de indruk van het projectmanagement. Ook de aanpak van de stad, de betrokkenen en de ontwerpers samen met het engagement van een brede groep direct betrokken partijen kon op veel lof rekenen.

MASTERPLAN

RUGGEVELD - BOTERLAAR - SILSBURG

d.d.290910

50 150 250

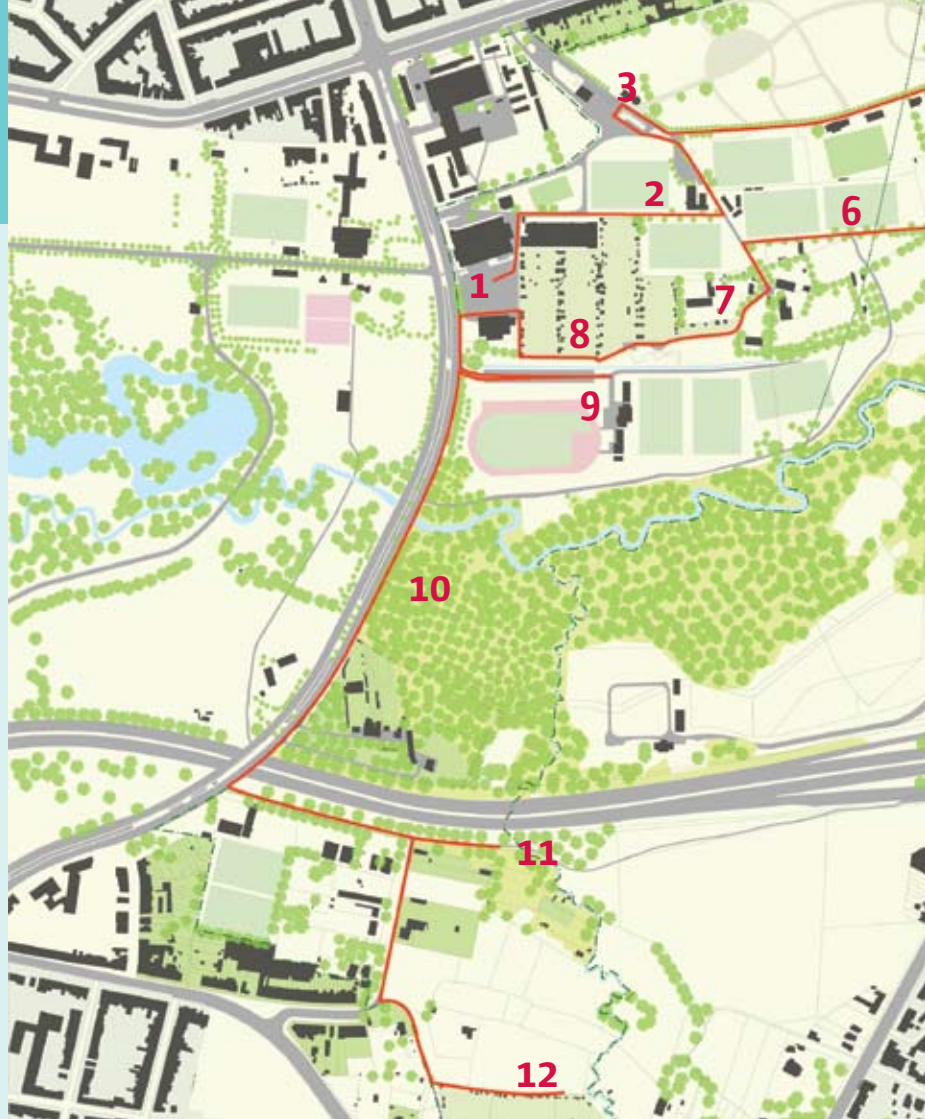
- vallei en voegen
- nieuw sportcomplex
- nieuwe clubgebouwen
- bestaande clubgebouwen
- parking
- volkstuinten

1. begraafplaats
2. voetbalvelden
3. hondenclubs
4. korfbalvelden
5. scoutsverenigingen en diverse clubs
6. atletiekbaan (bestaand)
7. tribune met bijgebouwen
8. speelbos
9. woonwagenterrein
10. nieuwe fiets(eco)tunnel
11. skatepark

Wandeling door het park

Met deze brochure kan u op stap gaan door het hele parkgebied. U komt al wandelend meer te weten over de verschillende onderdelen van het masterplan en hoe het gebied er in de toekomst zal uit zien. De wandeling is 4 km lang en duurt ongeveer anderhalf uur aan een rustig tempo. Het parcours kan ook met de fiets afgelegd worden

Alvast veel wandelplezier!

U staat nu aan de ingang van het projectgebied Ruggeveld - Boterlaar-Silburg. Tijdens de wandeling zal u zien dat het vandaag een lappendeken is zonder veel samenhang. Het mooie valleibos van de Koude Beek en het Groot Schijn is moeilijk bereikbaar, ligt erg verscholen en wordt in tweeën gedeeld door de drukke autosnelweg E313. De stad wil het gebied, gelegen nabij het Rivierenhof in Deurne, omvormen tot een volwaardig sport- en recreatiepark.

Het masterplan gaat uit van een eenvoudig ruimtelijk schema dat de verenigingen clustert en het gebied voor iedereen toegankelijk maakt. Het park wordt opgebouwd uit 'Groene Voegen' en 'Kamers'

‘Groene Voegen’ en ‘Kamers’

De ‘Groene voegen’, een netwerk van brede en publiek toegankelijke groene assen, gaan de verschillende ruimtes in het park met elkaar verbinden. Ze worden echt als park ingericht, met gras, bomen, paden en parkmeubilair. Tegelijkertijd vormen ze ook de toegangen tot het park. Ze laten het parkgevoel doorlopen tot aan de omringende straten.

De ‘Groene Voegen’ vormen zo een duidelijke grens tussen de verschillende onderdelen van het park, zoals de sportclubs, verenigingen, volkstuinen,... Deze ruimtes zijn bekend geworden als de ‘Kamers’ van het park. Elke kamer is ingericht naar de behoefte van de clubs of verenigingen die de kamer gebruiken.

Centrale parking

Het park wordt volledig autovrij met parkeergelegenheid aan de ingangen. In het noorden is er ruimte voor 800 voertuigen. Een nieuwe tramlijn op de Ruggeveldlaan samen met ruime fietspaden maken het park makkelijk bereikbaar.

De parksfeer zal doorlopen tot op de centrale parking aan het nieuwe indoor sportcomplex. Dit door alle beplanting te verzamelen in enkele grote groene plekken. Dit laat toe de parking ook te gebruiken voor evenementen of sportactiviteiten. De finale inrichting wordt grotendeels mee bepaald door de grootte van het sportcomplex.

Sportcomplex

Hier, aan de hoofdingang, komt de blikvanger van het nieuwe park: het indoor sportcomplex. Voor het gebouw en zijn invulling zijn nog verschillende scenario's mogelijk. Er kan een volledig nieuw gebouw geplaatst worden met een maximale grondoppervlakte van 16.500m^2 . Maar er wordt ook onderzocht of de bestaande ijsschaatsbaan gerenoveerd kan worden.

De bouw of renovatie kan de stad niet alleen realiseren. Hiervoor gaat ze op zoek naar geïnteresseerde private partijen die mee willen investeren. AG Vespa, het vastgoedbedrijf van de stad (> correcte omschrijving van Vespa?), polste alvast naar geïnteresseerden en een mogelijke invulling.

Entree park

De toegangen tot het park zijn erg belangrijk. Deze worden ingericht op maat van de voetgangers en fietsers. Aan de August Van de Wielelei komt één van de belangrijkste toegangen tot het nieuwe park.

Begraafplaats

U bent nu aangekomen bij de begraafplaats. Deze ondergaat in het masterplan enkele kleine aanpassingen. Dit is een goed voorbeeld van een 'Kamer' met een eigen identiteit.

Het gebruik van de begraafplaats wijkt sterk af van de overige activiteiten binnen het park. Deze aanpassingen behouden het serene karakter van de plek, maar maken het tot een herkenbaar en geïntegreerd onderdeel van het park.

Zo wordt de hoge coniferen haag op termijn vervangen door een beukenhaag van maximaal twee meter hoog. De beukenhaag zorgt ervoor dat de intimiteit van de plek behouden blijft, maar past beter in de natuurlijke aanleg van de 'Groene Voege' in de rest van het park. Langs deze haag komt een nieuw pad die de huidige paden met elkaar verbindt. Ook komen er nieuwe afsluitbare openingen aan het eind van de huidige paden. Zo wordt de begraafplaats een volwaardig onderdeel van het park.

Groene long

Het park Ruggenveld maakt deel uit van een groot aaneengesloten netwerk van groene ruimten die de rand van de stad verbindt met de Schelde en het centrum van Antwerpen. Het masterplan maakt nieuwe linken of versterkt de bestaande. Zo heeft stad Antwerpen in het noorden van Ruggenveld bijkomend gronden verworven om het park te verbinden met het beschermd landschap Ertbrugge.

Reservatiestrook A102

In het park is een brede strook gereserveerd voor de toekomstige ringweg rond Antwerpen, de A102. Hoewel het debat over de inplanting van deze weg nog volop wordt gevoerd op Vlaams niveau, maakt stad Antwerpen er al werk van om deze reservatiestrook te vrijwaren van bebouwing. Bouwen of verbouwen aan bestaande gebouwen in deze strook zal in de toekomst niet meer mogelijk zijn.

De clubs en verenigingen met vandaag een gebouw in deze strook krijgen een nieuwe plek met bouwmogelijkheden in het nieuwe park. Ook al is verhuizen in eerste instantie niet prettig, het masterplan is voor hen de garantie dat ze ook in de toekomst hun werking kunnen verder zetten.

Natuur

De vallei van het Groot Schijn en van de Koude Beek worden in het masterplan verder ontwikkeld tot één natuurgebied. Het toegankelijk maken van dit gebied zorgt ervoor dat de natuur een volwaardig onderdeel wordt van het nieuwe park.

Hondenclubs

Het gebied telt vandaag vier hondenclubs. Drie van deze clubs krijgen een nieuwe plek in het oosten van het park. De vierde club blijft behouden te Boterlaar-Silsburg.

Woonwagenterrein

Wat velen niet weten, is dat het gebied ook een woonwagenterrein herbergt. Het volledige terrein worden gesaneerd en heringericht. Het komt ook iets noordelijker te liggen, zodat het niet meer grenst aan het Groot Schijn. Het masterplan geeft rechtszekerheid aan vele verschillende gezinnen om er permanent te wonen. Bedrijvigheid wordt in de toekomst niet meer getolereerd.

Voetbalvelden

In het nieuwe park komen acht voetbalvelden, meer in het noorden van het gebied. Door de betere ligging, weg uit de vallei van het Groot Schijn, zullen de velden beter bespeelbaar zijn. Bovendien wil stad Antwerpen graag enkele van de velden aanleggen in kunststofgras. Hierdoor ligt de grasmatt er steeds goed bij en kunnen meer ploegen gebruik maken van de nieuwe infrastructuur.

Elk veld krijgt vier kleedkamers. Zo kunnen twee ploegen zich klaar maken voor de match, zonder de spelende ploegen te storen. Ook dit garandeert het optimale gebruik van de nieuwe velden. Voor de voetbalkantines zijn er nog twee mogelijke scenario's. Of ze komen naast de voetbalvelden te liggen, of ze worden verzameld rond het centrale plein in het hart van het park. In dit laatste scenario worden de velden niet exclusief toegewezen aan één enkele ploeg, maar kan elke ploeg gevestigd op Ruggeveld gebruik maken van alle acht beschikbare velden.

Het hart van het park

U bent nu aangekomen in het midden van het park. Hier, op het kruispunt van verschillende belangrijke wandel- en fietspaden, komt een groot centraal plein. Dit plein, het hart van het nieuwe park, is er voor alle verenigingen en clubs in het gebied. Het kan gebruikt worden voor evenementen, feesten, vrij sport- en spel, ... enz. Heel wat clubs krijgen een plekje aan de rand of in de buurt van het plein, waardoor het een echte ontmoetingsplek wordt.

Master Schmidt Hoeve

De Master Schmidt Hoeve is het historische centrum van het park en het gebouw getuigt van het landbouwkarakter van het oude Ruggeveld. De hoeve is omringd met een dicht groen van ecologisch waardevolle hagen en bosjes. De nabijheid van het evenementplein zorgt ervoor dat het historisch centrum samenvalt met het nieuwe centrum van het park.

De jeugdvereniging die vandaag gebruikt maakt van de hoeve en de naburige duikclub behouden hun lokaal. Ze krijgen gezelschap van heel wat nieuwe buren, zoals twee jeugdbewegingen, een katapult- en karabijschuttersclub en een rolschaatsclub. Verder is er nog ruimte voor vier korfbalvelden, die twee aan twee geschakeld zullen zijn.

Fasering

De realisatie van het volledige nieuwe park zal gebeuren in acht fases. Deze complexe fasering is nodig omdat er dagelijks meer dan veertig verenigingen en clubs gebruik maken van het gebied. De ambitie is dat elke vereniging of club kan verhuizen naar nieuwe speelvelden of clublokalen, alvorens de oude worden afgebroken. Zo wordt de werking niet onderbroken.

Fase 1 is de verhuis van de volkstuinen van Ruggeveld naar Boterlaar-Silsburg. De oppervlakte die hierdoor vrij komt in het noorden, wordt ingevuld met de eerste reeks van vier nieuwe voetbalvelden. Zo bouwen we stapsgewijs verder aan het nieuwe park.

Atletiek

Zoals u kan zien, is de atletiekpiste een belangrijke troef voor het park die behouden blijft. In de toekomst komt er nog een tribune voor het publiek. De grote omheining, die nu vooral een barrière vormt, zal verdwijnen. Hierdoor wordt de atletiekpiste een volwaardig onderdeel van het park met een toegang die ingericht wordt als een belangrijke as door het park.

De drie voetbalvelden achter de atletiekpiste verdwijnen om de natuur van de vallei van het Groot Schijn te kunnen ontwikkelen. Deze voetbalvelden krijgen een nieuwe plaats in de buurt van het sportcomplex.

Het bestaande skatepark wordt heraangelegd in de buurt van de atletiekpiste, net zoals vandaag aan de Ruggeveldlaan.

Speelbos

Het valt vandaag misschien niet direct op, maar u staat vlakbij een prachtig stukje natuur om straks in te ravotten. Hier wordt een speelbos aangelegd, voor de vele jeugdverenigingen een langverwachte droom die in vervulling gaat. De stad heeft hiervoor recent de benodigde gronden aangekocht.

Een groot cirkelvormig pad zorgt voor structuur in het speelbos. Het oneindige pad doet dienst als grens tussen de twee delen van het bos. Binnen de cirkel is er ruimte voor sjoorren, het bouwen van kampen en andere grotere ingrepen. Buiten de cirkel is vooral natuur om in te spelen.

Een brug slaan met een tunnel

Stilaan laat u het noordelijke Ruggeveld achter zich en bent u op weg naar Boterlaar-Silzburg. Vandaag is het erg moeilijk om van het ene deel naar het andere te gaan, maar in het nieuwe park komt er een verbinding tussen noord en zuid. Hierdoor wordt het landschap van het park eindelijk weer één logisch geheel.

Met een tunnel onder de autosnelweg kunnen voetgangers en fietsers van noord naar zuid zonder de Ruggevelaan te gebruiken. Zo ontstaat een mooie route van aan Ertbrugge tot aan het Rivierenhof, met de Koude Beek en het Groot Schijn als gids. De nieuwe tunnel maakt het speelbos ook makkelijk en veilig bereikbaar voor de jeugdverenigingen uit het zuiden.

Boterlaar-Silburg

De laatste halte in de wandeling is het mooie Boterlaar-Silburg. Dit deel heeft een heel ander karakter dan het noordelijke Ruggeveld. Hier worden de volkstuintjes aangelegd die uitnodigen om van de natuur te komen genieten.

Volkstuintjes

In een eerste fase komen er twee volkstuingebieden met in totaal 171 tuintjes van elk 160m^2 . Bijkomend is er ruimte voor 29 extra tuinen die later aangelegd worden. De bestaande tuinen van Boterlaar 1 worden vernieuwd omwille van waterproblematiek. Er zijn in beide volkstuingebieden gemeenschappelijke ruimtes die grenzen aan een parking. Het wordt een gastvrij tuincomplex, waarbij de paden overdag toegankelijk zijn voor bezoekers.

Brede groenstroken scheiden de twee gebieden. Hierin komen wadi's, kleine dalletjes, die zorgen voor de afwatering van de tuinen. Tegelijk komen de tuinen hoger te liggen. Ze worden ingebed in parkomgeving met veel ruimte voor natuur. In de vallei van de Koude Beek wordt maximaal ruimte gegeven aan het water. Hierdoor ontstaat een interessante natuurontwikkeling die de beste garantie biedt om de volkstuinten droog te houden.

